

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Obvodní soud pro Prahu 7 rozhodl samosoudkyně JUDr. Zuzanou Steinerovou, Ph.D., ve věci
žalobce:

zastoupený advokátem JUDr. Ing. Bystříkem Buanem
sídlem Pod Bruskou 136/6, 118 00 Praha 1

proti

žalovanému: **Česká republika - Ministerstvo vnitra**, IČO 00007064
sídlem Nad Štolou 936/3, 170 34 Praha 7

pro: žaloba na ochranu osobnosti

takto:

- I. Řízení se v části, ve které žalobce požaduje, aby žalovaná byla uznána povinnou zdržet se tvrzení, že žalobce byl důvěrníkem bývalé Státní bezpečnosti, zastavuje.
- II. Žaloba s tím, aby bylo určeno, že žalobce byl neoprávněně evidován v materiálech bývalé Státní bezpečnosti jako důvěrník, se zamítá.
- III. Žalobce je povinen zaplatit žalované náhradu nákladů řízení v částce 900 Kč, a to do tří dnů od právní moci tohoto rozsudku.

Odůvodnění:

1. Žalobce se domáhal rozhodnutí, kterým by bylo určeno, že žalobce byl neoprávněně evidován v materiálech bývalé Státní bezpečnosti jako důvěrník. Žaloba byla odůvodněna tím, že žalobce zjistil, že bývalá Státní bezpečnost na něj v letech 1987 – 1988 vedla neoprávněně svazek, ve kterém žalobce označila jako důvěrníka pod krycím jménem „TISKAR“. Žalobce si není vědom

jakékoli aktivní spolupráce s Stb nad rámec svých pracovních povinností na pozici vedoucího polygrafického střediska Úřadu předsednictva vlády ČSSR. Ve svazku není žádný dokument, ze kterého by vyplývalo, že žalobce s pozicí důvěrníka souhlasil. Ve svazku nejsou žádné důkazy, které by prokazovaly, že žalobce působil jako důvěrník Stb.

2. Žalobce se původně též domáhal, aby žalovaná byla uznána povinnou zdržet se tvrzení, že žalobce byl důvěrníkem bývalé Státní bezpečnosti. Při jednání (před jeho zahájením) dne 12.11.2018 však vzal žalobce žalobu v této části výslovně zpět.
3. Žalovaná žalobou uplatněný nárok neuznávala. Uvedla, že předmětem řízení není, zda žalobce s bývalou Státní bezpečností skutečně spolupracoval, nýbrž toliko oprávněnost jeho evidence. Poukázala na skutečnost, že v posuzované věci se dochoval příslušný svazek a řádky z registračního protokolu a archivního protokolu, ze kterých vyplývá, že žalobce byl evidován pod reg. č. 33252 jako důvěrník s krycím jménem „TISKARĚ“. Svazek byl uložen do archivu pod arch. Č. 799729 dne 21.10.1988. Dále poukázala na skutečnost, že důvěrník byl nevědomým spolupracovníkem.
4. Z listinných důkazů byl zjištěn následující skutkový stav: Z řádky registračního protokolu soud zjistil, že žalobce byl dne 18.2.1987 zaevidován s druhem svazku „D“ pod reg. č. 33252. Jeho svazek byl uložen do archivu dne 21.10.1988 pod č. 799729. Z řádky archivního protokolu soud zjistil, že svazek žalobce reg. č. 33252, druh svazku „D“, krycí jméno „TISKARĚ“, je veden v archivu pod poř. č. 799729.
5. Z archivního svazku č. 799729 soud zjistil následující skutečnosti. Ve svazku jsou evidovány listiny: seznam dokumentů, seznam osob, přehled, návrh na zavedení osobního spisu důvěrníka pod krycím jménem „TISKARĚ“ ze dne 9.2.1987, záznam z pohovoru s osobou žalobce ze dne 3.2.1987, dotazník, životopis, hodnocení žalobce ze dne 28.11.1983, dotazník osoby určené ke styku se státním tajemstvím, žádost o prověření osob, hlášení o styku s cizincem ze dne 14.7.1987, povolení vstupu pro osobu, záznam ze dne 9.7.1987, záznam ze dne 16.7.1987, návrh na ukončení spolupráce ze dne 12.10.1988. Co se týká příslušníků Státní bezpečnosti, procházejí svazkem jména [] dokumety příslušníků StB jsou vyhotovovány pod hlavičkou v. správa SDB, 4. odbor.
6. V návrhu na zavedení osobního spisu důvěrníka navrhuje [] zavedení spisu důvěrníka pro žalobce s krycím jménem „TISKARĚ“. V návrhu se uvádí, že žalobce nemá proti konspirativnímu styku s pracovníky čsl. Kontrarozvědky námitek a že se přislíbil, že bude dle svých možností ochoten pomáhat orgánům MV a za dodržení všech zásad konspirace. Návrh schválil kpt. []
7. V záznamu z pohovoru kpt. [] shrnuje, že osobou, která dělá žalobci jako vedoucímu starosti, je [] nemá zájem o výjezd do zahraničí, zvláště ne s ním. Dále je zaznamenáno, jak se žalobce vyjadřoval ke svým zahraničním cestám. K dotazu, zda je žalobce ochoten být nadále s pracovníky čsl. bezpečnosti ve styku a sdělovat informace týkající se některých skutečností na ÚPV ČSSR, je zaznamenána odpověď žalobce, že je mu vše jasné.
8. Z návrhu na ukončení spolupráce soud zjistil, že v průběhu spolupráce bylo s žalobcem uskutečněno 21 schůzek, během kterých předal 24 poznatků. Důvodem ukončení spolupráce je skutečnost, že si doplňuje vzděláním dálkovým studiem průmyslovky, nebydlí v Praze, do zaměstnání dojíždí a má velmi málo času a schůzky jsou uskutečňovány velmi nepravidelně.
9. Pokud se jedná o dokumenty nacházející se ve spise, které by žalobce podepsal, jedná se o životopis, souhlas s hodnocením ze dne 28.11.1983, dotazník osoby určené ke styku se státním tajemstvím, hlášení o styku s cizincem ze dne 14.7.1987. Ostatní dokumenty nejsou sepsané žalobcem, resp. jím podepsané, o žalobci se v nich hovoří.

Shodu s prvopisem potvrzuje Vojtěch Dobeš

10. Ze sjetiny z webových stránek www.ustr.cz obsahující seznam osob na V. správě SNB, 4. odboru kontrarozvědná ochrana, 1. oddělení, soud zjistil, že mezi těmito osobami se nachází Pan [redacted] a se mezi těmito osobami nenachází. Tento seznam je však vyhotoven dle stavu k datu 17.11.1989. Soud z něj proto nemůže učinit žádné závěry ohledně předmětné doby 18.2.1987 – 21.10.1988.
11. S ohledem na právní posouzení věci, jak uvedeno níže, zejména s ohledem na skutečnost, že spolupráce s důvěrníky mohla probíhat tak, že důvěrníci o této spolupráci ani nemuseli vědět, soud neprováděl a zamítl jako nadbytečné návrhy na provedení důkazů účastnickým výsledkem žalobce, který byl navrhován k prokázání skutečnosti, že žalobce si není vědom spolupráce, a výsledkem dalších osob, které by žalobce případně blíže specifikoval, a to k prokázání skutečnosti, co na pracovišti žalobce s příslušníky StB řešil (resp. že s nimi řešil ien pracovní záležitosti). Soud rovněž zamítl na provedení důkazu výsledkem [redacted] který již zemřel, a výsledkem pana [redacted] který trpí velmi pokročilou demencí v rámci M. Alzheimer (viz lékařská zpráva na c.i. 2/).
12. S ohledem na provedené dokazování soud učinil následující závěr o skutkovém stavu věci. Na žalobce byl veden bývalou Státní bezpečností spis pod č. 33252, druh svazku „D“ – důvěrník. Spis byl založen dne 18.2.1987 a uložen do archivu dne 21.10.1988. Spis se dochoval s obsahem, jak uvedeno podrobněji shora.
13. Podle ustanovení § 96 odst. 1 zákona č. 99/1963 Sb., občanský soudní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.s.ř.“) žalobce (navrhovatel) může vzít za řízení zpět návrh na jeho zahájení, a to zčásti nebo zcela. Podle ustanovení § 96 odst. 2 věta první o.s.ř. je-li návrh vzat zpět, soud řízení zcela, popřípadě v rozsahu zpětvzetí návrhu, zastaví. Podle ustanovení § 96 odst. 3 věta první o.s.ř. jestliže ostatní účastníci se zpětvzetím návrhu z vážných důvodů nesouhlasí, soud rozhodne, že zpětvzetí návrhu není účinné. Podle ustanovení § 96 odst. 4 o.s.ř. ustanovení odstavce 3 neplatí, dojde-li ke zpětvzetí návrhu dříve, než začalo jednání.
14. Podle ustanovení § 81 odst. 1 věta první zákona č. 89/2012 Sb., občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „o.z.“) je chráněna osobnost člověka včetně všech jeho přirozených práv. Podle ustanovení § 81 odst. 2 o.z. ochrany požívají zejména život a důstojnost člověka, jeho zdraví a právo žít v příznivém životním prostředí, jeho vážnost, čest, soukromí a jeho projevy osobní povahy. Podle ustanovení § 82 odst. 1 o.z. člověk, jehož osobnost byla dotčena, má právo domáhat se toho, aby bylo od neoprávněného zásahu upuštěno nebo aby byl odstraněn jeho následek.
15. Dle čl. 2 směrnice pro práci se spolupracovníky kontrarozvědky A-oper-I-3 ze dne 25.1.1978 (dále jen „Směrnice“) spolupracovníky kontrarozvědky tvoří tajná spolupracovníci a důvěrníci. Dle čl. 17 Směrnice je důvěrník spolupracovník, který pomáhá kontrarozvědce plnit dílčí úkoly státobezpečnostní povahy, především pomocné, orientační a prověřkové úkoly v souvislosti s odhalováním nebo objasňováním protistátní činnosti a organizováním příslušných kontrarozvědných, preventivně výchovných a technických opatření. Dle čl. 18 Směrnice jsou důvěrníci vybíráni v souladu s potřebami a úkoly vyplývajícími ze státobezpečnostní situace v chráněném či rozpracovávaném objektu a problematice, z řad spolehlivých československých občanů, kteří dobrovolně na podkladě vztahu vzájemné důvěry jsou ochotni podle svých možností a schopností sdělovat kontrarozvědce dílčí státobezpečnostní poznatky nebo poskytovat jí nutnou pomoc a služby. Dle čl. 20 Směrnice pracovník kontrarozvědky při výběru důvěrníka provádí jeho základní prověrku, přesvědčí se o jeho spolehlivosti, důvěryhodnosti apod. a po souhlasu náčelníka oddělení kontrarozvědného útvaru s ním naváže styk.
16. Dle rozsudku Nejvyššího soudu ČR ze dne 31.1.2001, sp. zn. 25 Cdo 43/2001 „*skutečnost neoprávněné evidence fyzické osoby v materiálech tehdejší Státní bezpečnosti představuje neoprávněný zásah do osobnostních práv takové osoby chráněných ustanovením § 11 občanského zákoníku* (pozn.: zákona č.

Shodu s prvopisem potvrzuje Vojtěch Dobeš

40/1964, občanský zákoník, ve znění pozdějších předpisů). *Za neoprávněnou evidenci je nutno považovat tu, která byla provedena v rozporu s tehdy platnými předpisy“.*

17. Dle rozhodnutí Nejvyššího soudu ČR ze dne 29.5.1995, sp. zn. Cdon 18/95 „ochrany osobnosti se lze vedle žalob domáhajících se zdržení se neoprávněných zásahů do práva na ochranu osobnosti a vedle žalob na odstranění následků takových zásahů domáhat také např. žalobami o určení nepravdivosti zásahů tohoto druhu (zejména výroků slovních i písemných) nebo určení, že původce zásahu neoprávněně zasáhl do práva žalobce na ochranu osobnosti. V těchto případech není třeba prokazovat naléhavý právní zájem na takovém určení... Neoprávněnost zásahu do práva na ochranu osobnosti v případech souvisejících s vydáváním osvědčení podle ustanovení § 9 odst. 1 zákona č. 451/1991 Sb. lze spatřovat pouze v tom, že konkrétní osoba byla v materiálech bývalé Státní bezpečnosti evidována neoprávněně jako osoba uváděná v ustanovení § 2 odst. 1 téhož zákona a že tedy tímto neoprávněným evidováním došlo k neoprávněnému zásahu do práva na ochranu osobnosti v případě doložení neoprávněnosti takové evidence.“
18. Dle nálezu Ústavního soudu ČR sp. zn. Pl. ÚS 1/92 „...evidence osob do této kategorie spadajících (důvěrníci, kandidáti tajné spolupráce nebo tajní spolupracovníci důvěrného styku) byla založena na osobním styku s vybranými kandidáty....přičemž takový osobní styk měl být uskutečňován tak, aby nebyla předem narušena konspirace budoucího tajného spolupracovníka a nebyly mu odhaleny formy a metody práce kontrarozvědky ani skutečný důvod styku.....na vědomou spolupráci s příslušníky Státní bezpečnosti u těchto osob nelze spolehlivě a bez jakýchkoliv pochybností usoudit“.
19. Vzhledem ke skutečnosti, že žalobce vzal před zahájením jednání žalobu v části, ve které se domáhal, aby žalovaná byla uznána povinnou zdržet se tvrzení, že žalobce byl důvěrníkem bývalé Státní bezpečnosti, zpět, rozhodl soud s odkazem na citovaná zákonná ustanovení v tomto rozsahu o zastavení řízení. Stanovisko žalované nebylo třeba zjišťovat, když ke zpětvzetí došlo před zahájením jednání.
20. Co do zbývajících částí žaloby soud posoudil zjištěný skutkový stav s ohledem na citovaná zákonná ustanovení a dospěl k závěru, že žaloba není důvodná. Soud v této souvislosti především zdůrazňuje, že předmětem tohoto řízení nebylo zkoumání, zda žalobce skutečně byl či nebyl důvěrníkem bývalé Státní bezpečnosti, resp. zda vědomě spolupracoval s bývalou Státní bezpečností, nýbrž toliko oprávněnost jeho evidence v materiálech bývalé Státní bezpečnosti, tedy zda evidence žalobce byla uskutečněna v souladu s tehdy platnými předpisy. V tomto směru soudu s ohledem na zjištěný skutkový stav nezbylo než učinit závěr, že evidence žalobce byla provedena v souladu s tehdy platnými předpisy (zejména Směrnicí) a jeho evidence je tedy oprávněná. Ze svazku, který se dochoval, vyplývá, že žalobce učinil příslušný návrh na zavedení osobního spisu důvěrníka, a že tento návrh byl schválen kpt. Součástí svazku jsou též dokumenty z osobního spisu zaměstnance u zaměstnavatele (dotazník, životopis, hodnocení žalobce). Je tedy zřejmé, že byla učiněna základní prověrka žalobce. Soud má proto za to, že evidence byla uskutečněna v souladu s čl. 20 Směrnice.
21. K evidenci žalobce nebylo třeba žádného vázacího aktu jako v případě tajných spolupracovníků. Žalobce o spolupráci ani nemusel vědět, jak ostatně dovodil v případě důvěrníků i Ústavní soud ČR (viz shora citovaný nálezn Pl. ÚS 1/92). V tomto směru jsou tak bezpředmětná tvrzení žalobce o tom, že o spolupráci nevěděl. Je totiž skutečně možné, aby důvěrník o spolupráci nevěděl, avšak přesto mohla dle tehdy platných předpisů bývalá Státní bezpečnost na osobu vést svazek důvěrníka a tato evidence mohla být oprávněná, byla-li provedena v souladu se Směrnicí. Soud má přitom ze svazku za prokázané, že k zaevidování žalobce došlo v souladu se Směrnicí, jak uvedeno shora, a na osobu žalobce byl i nadále spis veden až do jeho uložení do archivu v říjnu 1988.
22. Polemika žalobce ohledně reálnosti důvodu ukončení spolupráce (bydliště mimo Prahu, dojíždění do zaměstnání a dálkové studium) nemá ve vztahu k posouzení oprávněnosti evidence žádného významu. Stejně tak ani skutečnost, zda žalobce kryl a umožňoval tisk samizdatu.

Shodu s prvopisem potvrzuje Vojtěch Dobeš

23. O náhradě nákladů řízení rozhodl soud podle § 142 odst. 1 o. s. ř. tak, že přiznal žalované, jež byla v řízení zcela úspěšná, nárok na náhradu nákladů řízení v částce 900 Kč. Tyto náklady sestávají z nákladů řízení uplatněných v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. za použití vyhlášky Ministerstva spravedlnosti č. 254/2015 Sb., dle které účastníkovi řízení, jenž nebyl zastoupen zástupcem podle § 151 odst. 3 o. s. ř. a nedoložil výši hotových výdajů, náleží částka 900 Kč představující 300 Kč za každý ze tří úkonů dle § 2 odst. 3 uvedené vyhlášky (tj. písemné podání ve věci – vyjádření ze dne 30.8.2018, příprava účasti na jednání, účast na jednání dne 12.11.2018).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat odvolání do 15 dnů ode dne doručení jeho písemného vyhotovení, a to k Městskému soudu v Praze, prostřednictvím Obvodního soudu pro Prahu 7. Odvolání je třeba podat ve dvojím vyhotovení.

Nesplní-li žalobce povinnosti uložené mu tímto rozsudkem v uvedených lhůtách, může se žalovaná domáhat po jeho právní moci výkonu rozhodnutí nebo exekuce.

Praha 12. listopadu 2018

JUDr. Zuzana Steinerová, Ph.D., v.r.

samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje Vojtěch Dobeš

Toto rozhodnutí nabylo právní moci dne 11.12.2018, ve výroku I. právní moci dne 11.12.2018, ve výroku II. právní moci dne 11.12.2018, ve výroku III. právní moci dne 11.12.2018 a je vykonatelné dne 15.12.2018. Připojení doložky provedla Lucie Jarešová dne 20.03.2019.

